

2017/2131(INL)

12.4.2018

JELENTÉSTERVEZET

a Tanácsot az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű kockázatának megállapítására felszólító javaslatról
(2017/2131(INL))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Judith Sargentini

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 45. és 52. cikke)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY MELLÉKLETE.....	6
INDOKOLÁS	24
MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK ÉS SZEMÉLYEK FELSOROLÁSA, AMELYEKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT	27

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Tanácsot az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű kockázatának megállapítására felszólító javaslatról (2017/2131(INL))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 2. cikkére és 7. cikkének (1) bekezdésére,
- tekintettel a magyarországi helyzetről szóló, 2017. május 17-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a magyarországi helyzetről szóló, 2015. december 16-i² és 2015. június 10-i³ állásfoglalásaira,
- tekintettel „Az alapvető jogok helyzetéről: magyarországi normák és gyakorlatok (az Európai Parlament 2012. február 16-i állásfoglalása alapján)” című, 2013. július 13-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel a közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről szóló, 2012. február 16-i állásfoglalására⁵, valamint a magyarországi médiatörvényről szóló, 2011. március 10-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2016. október 25-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről (az Unió alapértékeinek tiszteletben tartásáról és előmozdításáról) szóló közleményére vonatkozó, 2004. április 1-jei jogalkotási állásfoglalására⁸,
- tekintettel a Bizottság által a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek címzett, az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről (az Unió alapértékeinek tiszteletben tartásáról és előmozdításáról) szóló 2003. október 15-i közleményre⁹,
- tekintettel eljárási szabályzata 45., 52. és 83. cikkére,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére és a Költségvetési Ellenőrző Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság, az Alkotmányügyi

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0216.

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0461.

³ HL C 407., 2016.11.4., 46. o.

⁴ HL C 75., 2016.2.26., 52. o.

⁵ HL C 249. E, 2013.8.30., 27. o.

⁶ HL C 199. E, 2012.7.7., 154. o.

⁷ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0409.

⁸ HL C 104 E, 2004.4.30., 408. o.

⁹ COM(2003)0606.

Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményeire (A8-0000/2018),

- A. mivel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikke kimondja, hogy az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul, és mivel a tagállamok ezen közös értékei alkotják azoknak a jogoknak az alapját, amelyeket az Unióban élők élveznek;
 - B. mivel annak egyértelmű veszélye, hogy egy tagállam súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében említett értékeket, nem csupán azt a tagállamot érinti, amelyben a veszély fennáll, hanem kihat magára az Unió jellegére és az uniós polgárok jogaira is;
 - C. mivel az EUSZ 7. cikkének hatálya nem korlátozódik az uniós jog hatálya alá tartozó területekre, és mivel az Unió a tagállami hatáskörbe tartozó területeken is vizsgálhatja, hogy fennáll-e a közös értékek súlyos megsértésének veszélye;
 - D. mivel – annak ellenére, hogy a Parlament több alkalommal is felkérte a magyar hatóságokat, hogy tegyék meg az uniós értékek teljes körű magyarországi tiszteletben tartásának biztosításához szükséges intézkedéseket – a helyzet nem javult, és továbbra is sok az aggodalomra okot adó tényező,
1. kijelenti, hogy a Parlament aggályai a következő kérdésekre vonatkoznak:
- (1) az alkotmányos rendszer működése;
 - (2) az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége;
 - (3) a korrupció és az összeférhetetlenség;
 - (4) a magánélet védelme és az adatvédelem;
 - (5) a véleménynyilvánítás szabadsága;
 - (6) a tudományos élet szabadsága;
 - (7) a vallásszabadság;
 - (8) az egyesülési szabadság;
 - (9) az egyenlő bánásmódhoz való jog;
 - (10) a kisebbségekhez tartozó személyek, köztük a romák és a zsidók jogai;
 - (11) a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai;
 - (12) a szociális jogok.
2. úgy véli, hogy a jelen állásfoglalás mellékletében említett tények és tendenciák együttesen rendszerszintű fenyegetést jelentenek a magyarországi demokráciára, jogállamiságra és alapvető jogokra nézve, továbbá ezek miatt egyértelműen fennáll az EUSZ 2. cikkében említett értékek súlyos megsértésének veszélye;

3. az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően ezért továbbítja a Tanácsnak ezt az indokolással ellátott javaslatot, amelyben felkéri a Tanácsot annak megállapítására, hogy fennáll az egyértelmű veszélye annak, hogy Magyarország súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében említett értékeket, továbbá felkéri a Tanácsot, hogy ennek kapcsán tegyen megfelelő ajánlásokat Magyarországnak;
4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást és a mellékelt tanácsi határozatra irányuló indokolással ellátott javaslatot a Bizottságnak és a Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY MELLÉKLETE

Tanácsi határozatra

irányuló javaslat

az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű kockázatának megállapításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 7. cikke (1) bekezdésére,
tekintettel az Európai Parlament indokolással ellátott javaslatára,
tekintettel az Európai Parlament egyetértésére,

mivel:

- (1) Az Unió az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 2. cikkében hivatkozott értékeken alapul, amelyek a tagállamok közös értékei, és amelyek közé tartozik a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása is.
- (2) Az Európai Parlament az indokolással ellátott javaslatában ismertette a magyarországi helyzettel kapcsolatos aggodalmait. A főbb aggályok az alkotmányos rendszer működésével, az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlenségével, a korrupcióval és az összeférhetetlenséggel, a magánélet védelmével és az adatvédelemmel, a véleménynyilvánítás szabadságával, a tudományos élet szabadságával, a vallásszabadsággal, az egyesülési szabadsággal, az egyenlő bánásmódhoz való joggal, a kisebbségekhez tartozó személyek, köztük a romák és a zsidók jogaival, a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogaival, valamint a szociális jogokkal kapcsolatosak.
- (3) Az Európai Parlament azt is megállapította, hogy a magyar hatóságok ismétlődően elmulasztották megtenni a korábbi állásfoglalásaiban javasolt intézkedéseket.
- (4) A magyarországi helyzetről szóló 2017. május 17-i állásfoglalásában az Európai Parlament kijelentette, hogy a jelenlegi magyarországi helyzetben egyértelműen fennáll az EUSZ 2. cikkében említett értékek súlyos megsértésének veszélye.

(5) Nemzeti, európai és nemzetközi szintű szereplők széles köre ismétlődően hangot adott súlyos aggodalmainak a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok magyarországi helyzetét illetően, ideértve az Unió intézményeit és szerveit, az Európa Tanácsot, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetet (EBESZ), az Egyesült Nemzeteket (ENSZ), valamint számos civil társadalmi szervezetet.

Az alkotmányos rendszer működése

(6) Elfogadása és 2012 januári hatálybalépése óta a magyar alkotmányt (az „Alaptörvényt”) hat alkalommal módosították. A Velencei Bizottság többször is kifejezte aggodalmát a magyarországi alkotmányozási folyamattal kapcsolatosan, az Alaptörvényt és annak módosításait illetően egyaránt. A bírálatok a folyamat átláthatóságának hiányára, a civil társadalom nem megfelelő bevonására, a tényleges konzultáció hiányára, a hatalmi ágak szétválasztásának veszélyeztetésére, valamint a fékek és ellensúlyok nemzeti rendszerének gyengítésére összpontosítottak.

(7) Az alkotmányos reform eredményeként korlátozták az Alkotmánybíróság jogkörét, többek között a költségvetési ügyek tekintetében, eltörölték az *actio popularis*-t, megszüntették a 2012. január 1. előtti ítélkezési gyakorlatra való hivatkozás lehetőségét, valamint korlátozták az Alaptörvény módosításaira vonatkozó alkotmányossági vizsgálat lehetőségét a kizárólag eljárási jellegű szempontok kivételével. A Velencei Bizottság komoly aggodalmának adott hangot e korlátozásokat illetően, valamint a bírák kinevezési eljárásával kapcsolatban, továbbá ajánlásokat fogalmazott meg a magyar hatóságoknak a szükséges fékek és ellensúlyok biztosításával kapcsolatosan az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvénnyel kapcsolatos, 2012. június 19-én elfogadott véleményében, valamint a Magyarország Alaptörvényének negyedik módosításáról szóló, 2013. június 17-én elfogadott véleményében.

(8) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmának adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a jelenlegi alkotmányjogi panasztételi eljárás korlátozottabb hozzáférést biztosít az Alkotmánybírósághoz, nem ír elő határidőt az alkotmányossági felülvizsgálat gyakorlására vonatkozóan, és nem jár halasztó hatállyal az érintett jogszabályra nézve. Azt is megemlítette, hogy az új alkotmánybírósági törvény rendelkezései gyengítik a bírák hivatali idejének biztonságát, és fokozzák a kormány által az Alkotmánybíróság összetételére és működésére gyakorolt befolyást azzal, hogy megváltoztatták az alkotmánybírák számát, kinevezési eljárását és nyugdíjkorhatárát. Az Emberi Jogi Bizottság azt is aggasztónak találta, hogy korlátozták az Alkotmánybíróság jogkörét és jogosultságait a költségvetési jellegű jogszabályok felülvizsgálata tekintetében.

(9) Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának részleges választási megfigyelő missziója a 2018. április 9-én elfogadott nyilatkozatában megállapítja, hogy a 2018. évi parlamenti választásokat az állam és a kormánypárt forrásai közötti mindenre kiterjedő átfedések jellemezték, ami aláásta a jelöltek közötti egyenlő verseny lehetőségét. A szavazók a politikai lehetőségek széles skálájáról választhattak, ám a félelemkeltő és

idegengyűlölő retorika, a média elfogultsága és a homályos kampányfinanszírozás korlátozták a tényleges politikai vita terét, csökkentve annak lehetőségét, hogy a szavazók teljes körű tájékozottságon alapuló döntést hozzanak. Aggodalmának adott hangot továbbá az egyéni választókerületek határainak kijelölését illetően. Hasonló aggályokat fogalmazott meg a Velencei Bizottság és a Demokratikus Választási Tanács által elfogadott, a magyar országgyűlési képviselők megválasztásáról szóló törvénnyel kapcsolatos 2012. június 18-i közös vélemény.

- (10) Az elmúlt években a magyar kormány széles körben folytatott nemzeti konzultációkat. A Bizottság 2017. április 27-én rámutatott, hogy az „Állítsuk meg Brüsszelt!” című nemzeti konzultáció több tényszerűen pontatlan vagy rendkívül félrevezető állítást tartalmazott. Ennek ellenére a magyar kormány később továbbra is folytatott hasonló konzultációkat.

Az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége

- (11) A jogi keret 2011-ben elfogadott jelentős megváltoztatásának eredményeként centralizáltabbá vált a bíróságok igazgatása, az újonnan létrehozott Országos Bírósági Hivatal elnökét pedig széles jogkörrel ruházták fel. A Velencei Bizottság a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényről, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényről szóló, 2012. március 19-én elfogadott véleményében, valamint a bíróságokról szóló sarkalatos törvényekről szóló, 2012. október 15-én elfogadott véleményében bírálta e széles jogkört. Hasonló aggályokat fogalmazott meg az ENSZ bírák és ügyvédek függetlenségével foglalkozó különleges előadója 2012. február 29-én, illetve a korrupció ellen fellépő államok csoportja (GRECO) is a 2015. március 27-én elfogadott jelentésében. Mindezek a szereplők hangsúlyozták, hogy erősíteni kell az Országos Bírósági Hivatal (OBH) mint kollektív testület felügyeleti szerepét, mivel az OBH Országgyűlés által megválasztott elnöke nem tekinthető bírói önigazgatási szervnek. A nemzetközi ajánlásokat követően megváltoztatták az OBH elnökének jogállását, és korlátozták az elnök hatáskörét az elnök és az OBH közötti egyensúly javítása érdekében.

- (12) 2012 óta Magyarország pozitív lépéseket tett annak érdekében, hogy bizonyos feladatokat átruházzon az OBH elnökéről az OBH-ra annak érdekében, hogy javuljon a két szerv közötti egyensúly. Ennek ellenére további előrelépésre van szükség. A GRECO a 2015. március 27-én elfogadott jelentésében szorgalmazta az OBH elnöke által hozott, mérlegelési jogkörön alapuló döntésekben rejlő potenciális kockázatok minimalizálását. Az OBH elnöke többek között jogosult bírák áthelyezésére és kirendelésére, továbbá szerepet játszik a fegyelmi ügyek terén. Az OBH elnöke továbbá javaslatot tesz a köztársasági elnöknek a bíróságok vezetőinek kinevezésére és felmentésére, ideértve a fellebbviteli bíróságok elnökeit és alelnökeit is. A GRECO üdvözölte a közelmúltban elfogadott bírói etikai kódexet, ám úgy vélte, hogy az lehetne explicitebb, és kiegészíthetné azt egy munkahelyi képzés is.

- (13) Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: „Bíróság”) által a C-286/12. sz. *Bizottság kontra Magyarország* ügyben 2012. november 6-án hozott ítélet¹ kimondta, hogy Magyarország megsértette az uniós jogból eredő kötelezettségeit azzal, hogy a bírák, ügyészek és közjegyzők esetében 62 éves életkorban kötelező nyugdíjazást előíró nemzeti rendszert vezetett be, majd az ítéletet követően a magyar Országgyűlés elfogadta a 2013. évi XX. törvényt, amely szerint az igazságszolgáltatásban tíz éves időtartam alatt fokozatosan kell 65 évre csökkenteni a nyugdíjkorhatárt, valamint meghatározta a visszahelyezés és a kompenzáció kritériumait. A Nemzetközi Ügyvédi Kamara Emberi Jogi Intézete a 2015. októberi jelentésében kifejtette, hogy az eltávolított bírák többsége nem tért vissza eredeti hivatalába.
- (14) A *Gaszó kontra Magyarország* ügyben 2015. július 16-án hozott ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) megállapította, hogy sérült a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz való jog. Az EJEB arra a következtetésre jutott, hogy jogsértés abból a gyakorlatból ered, hogy Magyarország visszatérően nem biztosítja a polgári jogokat és kötelezettségeket meghatározó eljárások észszerű időn belüli lezárását, és nem tesz lépéseket annak érdekében, hogy a kérelmezők jogorvoslatot kérhessenek nemzeti szinten a túlságosan hosszú polgári eljárások miatt. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van.
- (15) A *Baka kontra Magyarország* ügyben 2016. június 23-án hozott ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) megállapította, hogy sérült a bírósághoz forduláshoz és a szabad véleménynyilvánításhoz való jog Baka András esetében, akit 2009 júniusában hatéves időtartamra választottak meg a Legfelsőbb Bíróság elnökének, de a tisztsége megszűnt, amikor az Alaptörvény átmeneti rendelkezései értelmében a Kúria lett a Legfelsőbb Bíróság jogutóda. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van, mivel a magyar kormány vitatja, hogy intézkedéseket kell hozni a bírák hasonló okokból történő idő előtti elmozdításának megelőzése érdekében, kizárva az ilyen visszaélések lehetőségét.
- (16) Jóri Andrást 2008. szeptember 29-én nevezték ki adatvédelmi biztosnak, hatéves időtartamra. A magyar Országgyűlés azonban 2012. január 1-jei hatállyal döntött az adatvédelmi rendszer reformjáról, és az adatvédelmi biztos helyett létrehozta a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot. Jóri András a hivatali idő lejárta előtt kénytelen volt elhagyni hivatalát. A Bíróság 2014. április 8-án megállapította, hogy a felügyeleti hatóságok függetlensége szükségszerűen magában foglalja, hogy lehetővé kell tenni számukra a teljes hivatali idejük kitöltését, és hogy Magyarország nem teljesítette a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv² szerinti kötelezettségeit.
- (17) A Velencei Bizottság több hiányosságot tárt fel az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvényről és a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak

¹ A Bíróság C-286/12 sz. *Bizottság kontra Magyarország* ügyben 2012. november 6-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2012:687.

² Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.)

jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvényről szóló, 2012. június 19-én elfogadott véleményében. A GRECO a 2015. március 27-én elfogadott jelentésében sürgette a magyar hatóságokat, hogy tegyenek további lépéseket a visszaélések megelőzése és az ügyészség függetlenségének erősítése érdekében, többek között azzal, hogy megszüntetik a legfőbb ügyész újraválaszthatóságát. A GRECO ezen kívül azt is kérte, hogy a rendes ügyészek elleni fegyelmi eljárások legyenek átláthatóbbak, és az ügyek másik ügyészre történő átosztására szigorúbb jogi kritériumok és indokolási kötelezettségek vonatkozzanak.

A korrupció és az összeférhetetlenség

- (18) A GRECO a 2015. március 27-én elfogadott jelentésében kérte, hogy dolgozzák ki a magyar országgyűlési képviselők magatartási kódexét, amely iránymutatást nyújt az összeférhetetlenség eseteire vonatkozóan. A képviselőknek eseti alapon jelenteniük kellene továbbá az összeférhetetlenségeket, és szigorítani kellene a vagyonyilatkozat benyújtására való kötelezettséget. Olyan rendelkezéseket is életbe kellene léptetni, amelyek lehetővé teszik a pontatlan vagyonyilatkozatok benyújtásának szankcionálását.
- (19) Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának részleges választási megfigyelő missziója a 2018. április 9-én elfogadott nyilatkozatában megállapítja, hogy a kampánykiadások korlátozott ellenőrzése és a kampányra felhasznált összegek forrásairól szóló részletes elszámolás hiánya csökkenti a kampányfinanszírozás átláthatóságát, és mindezek következtében a szavazók kevésbé képesek tájékozott döntést hozni, ami ellentétes az EBESZ kötelezettségvállalásaival és a nemzetközi normákkal.
- (20) A Nyílt Kormányzati Együttműködés irányítóbizottsága 2016. december 7-én levelet kapott a magyar kormánytól, amelyben ez utóbbi bejelentette, hogy azonnali hatállyal kilép a partnerségből. A magyar kormányt 2015 júliusa óta vizsgálta a Nyílt Kormányzati Együttműködés azon aggodalmak miatt, amelyeket civil társadalmi szervezetek fogalmaztak meg az országban való működési területen.

A magánélet védelme és az adatvédelem

- (21) A *Szabó és Vissy kontra Magyarország* ügyben 2016. január 12-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a magánélet tiszteletben tartásához való jog, mivel nem álltak rendelkezésre megfelelő jogi garanciák a nemzetbiztonsági célból folytatott törvénytelen titkos megfigyeléssel szemben, többek között a telekommunikációs eszközök használatához kapcsolódóan. Általános intézkedésként módosítani kell a vonatkozó jogszabályokat. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van.
- (22) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmának adott hangot azzal kapcsolatban, hogy Magyarországon a nemzetbiztonsági célból folytatott titkos megfigyelések jogi kerete lehetővé teszi a kommunikáció tömeges lehallgatását, és nem tartalmaz megfelelő biztosítékokat a magánélet tiszteletben tartásához való jogba történő önkényes beavatkozással szemben. Aggasztónak tartotta

továbbá azt is, hogy nincsenek olyan rendelkezések, amelyek hatékony jogorvoslatot biztosítanak visszaélés esetén, valamint hogy az érintett személyt nem értesítik a lehető legrövidebb időn belül, a megfigyelési intézkedés megszüntetését követően, a korlátozás céljának veszélyeztetése nélkül.

A véleménynyilvánítás szabadsága

- (23) A Velencei Bizottság 2015. június 22-én fogadta el a magyarországi médiatörvényről (2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról, 2010. évi CIV. törvény a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól, valamint a tömegmédia reklámbevételeinek adózásával kapcsolatos szabályozás) szóló véleményét, amelyben a sajtótörvény és a médiatörvény több módosítását szorgalmazza, különös tekintettel az „illegális médiatartalom” fogalommeghatározására, az újságírói források közzétételére és a médiaorgánumokra kiszabott szankciókra. Hasonló aggályokat fogalmazott meg az EBESZ médiaszabadságért felelős képviselőjének hivatala által 2011 februárjában megrendelt elemzés, az Európa Tanács előző emberi jogi biztosa által készített, az Európa Tanács médiaszabadsággal kapcsolatos normái fényében a magyar médiajogszabályokról szóló, 2011. február 25-i vélemény, valamint az Európa Tanács szakértői által készített, a magyar médiajogszabályokról szóló, 2012. május 11-i szakértői vélemény is. Ezekkel az aggályokkal egyetértett az Európa Tanács emberi jogi biztosa is a magyarországi látogatását követően 2014. december 16-án közzétett jelentésében. Az emberi jogi biztos megemlítette továbbá a médiatulajdon koncentrálódásával és az öncenzúrával kapcsolatos problémákat, valamint jelezte, hogy vissza kell vonni a becsületsértést bűncselekménnyé nyilvánító jogi keretet.
- (24) A médiajogszabályokról szóló 2015. június 22-i véleményében a Velencei Bizottság ragaszkodott ahhoz, hogy meg kell változtatni a Médiatanács tagjainak megválasztására vonatkozó szabályokat annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a társadalmi szempontból jelentős politikai és egyéb csoportok tisztességes képviselését, és hogy felül kell vizsgálni a Médiatanács és a Médiahatóság elnökének kinevezési módját és hatáskörét annak érdekében, hogy csökkenteni lehessen a hatalomkoncentrációt és biztosítani lehessen a politikai semlegességet; továbbá ugyanezen elvek mentén meg kell reformálni a kuratóriumot is. A Velencei Bizottság javasolta továbbá a közszolgálati médiaszolgáltatók irányításának decentralizálását, valamint azt, hogy ne a nemzeti hírügynökség legyen a közszolgálati médiaszolgáltatók kizárólagos hírszolgáltatója. Hasonló aggályokat fogalmazott meg az EBESZ médiaszabadságért felelős képviselőjének hivatala által 2011 februárjában megrendelt elemzés, az Európa Tanács előző emberi jogi biztosa által készített, az Európa Tanács médiaszabadsággal kapcsolatos normái fényében a magyar médiajogszabályokról szóló, 2011. február 25-i vélemény, valamint az Európa Tanács szakértői által készített, a magyar médiajogszabályokról szóló, 2012. május 11-i szakértői vélemény is. Ezekkel az aggályokkal egyetértett az Európa Tanács emberi jogi biztosa is a magyarországi látogatását követően 2014. december 16-án közzétett jelentésében.

- (25) A Velencei Bizottság 2012. október 18-án fogadta el az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényről szóló véleményét. Az összességében pozitív értékelés ellenére a Velencei Bizottság megállapította, hogy további javításokra van szükség. A törvény későbbi módosításai azonban jelentős mértékben tovább korlátozták a kormányzati információkhoz való hozzáférés jogát. A módosításokat az EBESZ médiaszabadságért felelős képviselőjének hivatala által megrendelt 2016. márciusi elemzés is bírálta.
- (26) Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának részleges választási megfigyelő missziója a 2018. április 9-én elfogadott nyilatkozatában a 2018-as magyar parlamenti választások kapcsán megállapítja, hogy az információhoz való hozzáférés, illetve a média és az egyesülés szabadsága többek között a közelmúltbeli jogi változások miatt korlátozott volt, és hogy a média kimerítően, ám rendkívül polarizált módon és kritikus elemzés nélkül számolt be a kampányról. Megállapította továbbá, hogy a tulajdonviszonyok átpolitizálódása a korlátozó jogi kerettel párosulva elbátortalanító hatást gyakorolt a szerkesztői szabadságra, akadályozva a szavazók hozzáférését a plurális tájékoztatáshoz.
- (27) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmának adott hangot a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozó magyar médiaszabályozással és gyakorlatokkal kapcsolatban. Aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a jogszabályok egymást követő módosításait követően a jelenlegi jogszabályi keret nem biztosítja teljes mértékben a cenzúrától és akadályoztatástól mentes sajtót. Aggodalommal állapította meg továbbá, hogy a Médiatanács és a Médiahatóság nem rendelkezik kellő függetlenséggel feladatai ellátásához, valamint túlságosan széles körű szabályozási és szankcionálási hatáskörrel bír.

A tudományos élet szabadsága

- (28) A Velencei Bizottság 2017. október 6-án fogadta el a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. április 4-i XXV. törvénnyel kapcsolatos véleményét. Megállapította, hogy a jogállamiság és az alapvető jogok tiszteletben tartása és garanciái szempontjából rendkívül problematikus, ha komoly indokok nélkül szigorúbb szabályokat vezetnek be a hosszú évek óta Magyarországon működő külföldi egyetemekre nézve, méghozzá szűk határidőkkel és súlyos jogi következményekkel. Ezeket az egyetemeket és hallgatóikat védik a tudományos élet szabadságára, a véleménynyilvánítás szabadságára, az egyesülés szabadságára, valamint az oktatáshoz való jogra és az oktatás szabadságára vonatkozó nemzeti és nemzetközi szabályok. A Velencei Bizottság javasolta a magyar hatóságoknak annak biztosítását, hogy a munkavállalási engedélyt előíró új szabályok ne érintsék aránytalanul a tudományos élet szabadságát, és azokat diszkriminációtól mentesen és rugalmasan alkalmazzák, a meglévő egyetemek által nyújtott oktatás minőségének és nemzetközi jellegének veszélyeztetése nélkül. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló törvénnyel kapcsolatos aggályokat a vélemény- és

szólásszabadsághoz való joggal, a békés gyülekezés és az egyesülés szabadságához fűződő joggal, valamint a kulturális jogokkal foglalkozó ENSZ-különmegbízottak is osztják a 2017. április 11-i nyilatkozatukban. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben kiemelte, hogy nem áll fenn elégséges indok a gondolat, a véleménynyilvánítás, az egyesülés és a tudományos élet szabadságának ilyen mértékű korlátozására.

- (29) A magyar Országgyűlés 2017. október 17-én 2019. január 1-ig meghosszabbította azt a határidőt, amelyen belül az országban működő külföldi egyetemeknek meg kell felelniük az új kritériumoknak. A magyar kormány és az érintett külföldi felsőoktatási intézmények, elsősorban a Central European University közötti tárgyalások még folyamatban vannak, ám a külföldi egyetemek jogi helyzete továbbra is bizonytalan.
- (30) A Bizottság 2017. december 7-én úgy döntött, hogy keresetet indít Magyarország ellen az Európai Unió Bíróságán amiatt, hogy a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló törvény aránytalan mértékben korlátozza az uniós és Unión kívüli egyetemek működését, és mert a törvényt összhangba kell hozni az uniós joggal. A Bizottság megállapította, hogy az új jogszabály ellentétes a tudományos élet szabadságával, az oktatáshoz való joggal és a vállalkozás szabadságával, amelyeket az Európai Unió Alapjogi Chartája rögzít, továbbá a nemzetközi kereskedelmi jog szerinti uniós jogi kötelezettségekkel is.

A vallásszabadság

- (31) A magyar Országgyűlés 2011-ben elfogadta a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvényt. A törvény számos vallási szervezetet megfosztott jogi személyiségétől, és 14-re csökkentette a Magyarországon jogszerűen elismert egyházak számát. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2011. december 16-án levélben értesítette a törvénnyel kapcsolatos aggályairól a magyar hatóságokat. A nemzetközi nyomásra reagálva a magyar Országgyűlés 2012 februárjában 31-re növelte az elismert egyházak számát. A Velencei Bizottság 2012. március 19-én fogadta el a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. magyar törvényről szóló véleményét, amelyben jelezte, hogy a törvény egy sor olyan követelményt állapít meg, amely túlzott és önkényes kritériumokon alapul az egyházként való elismerést illetően, hogy a törvény következtében több száz korábban törvényesen elismert egyházat töröltek a nyilvántartásból, és hogy a törvény bizonyos mértékig egyenlőtlen, sőt akár diszkriminatív bánásmódot idéz elő a vallási meggyőződések és közösségek között attól függően, hogy el vannak-e ismerve vagy sem.
- (32) A magyar Alkotmánybíróság 2013 februárjában kimondta, hogy az elismert egyházak nyilvántartásból való törlése alkotmányellenes volt. Az Alkotmánybíróság határozatára reagálva az Országgyűlés 2013 márciusában módosította az Alaptörvényt. Az Országgyűlés 2013 júniusában és szeptemberében módosította a 2011. évi CCVI. törvényt annak érdekében, hogy létrehozza a „vallási közösségek” és a „bevetett egyházak” kettős

osztályozását. Az Országgyűlés 2013 szeptemberében az Alaptörvényt is módosította kimondottan azzal a céllal, hogy felhatalmazza magát azon vallási közösségek kiválasztására, amelyekkel az állam „közösségi célok elérése” érdekében „együttműködik”.

- (33) A *Magyar Keresztény Mennonita Egyház és mások kontra Magyarország* ügyben 2014. április 8-án hozott ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) megállapította, hogy Magyarország a lelkiismereti és vallásszabadsággal összefüggésben értelmezve megsértette az egyesülés szabadságát. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van.

Az egyesülési szabadság

- (34) Az Európa Tanács emberi jogi biztosa a magyar hatóságoknak küldött 2014. július 9-i levelében aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a nem kormányzati szervezetek legitimitását megkérdőjelező politikusok megbélyegző retorikát alkalmaztak a Norvég Civil Támogatási Alap kedvezményezettjeiként működő nem kormányzati szervezetek vonatkozásában a magyar Kormányzati Ellenőrzési Hivatal által végzett ellenőrzések kapcsán. Az ENSZ emberijog-védők helyzetével foglalkozó különleges előadója 2016. február 8. és 16. között Magyarországra látogatott, és jelentésében kiemelte, hogy az alapvető szabadságok, például a vélemény és a véleménynyilvánítás szabadsága vagy a békés gyülekezéshez és egyesüléshez való jog gyakorlását szabályozó hatályos jogi keret jelentős kihívásokat támaszt, és hogy a nemzetbiztonsággal és a migrációval kapcsolatos jogszabályok korlátozó hatást gyakorolhatnak a civil társadalmi környezetre.

- (35) 2017 áprilisában az Országgyűlés elé terjesztették a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvénytervezetet. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2017. április 26-án levelet intézett az Országgyűlés elnökéhez, amelyben jelezte, hogy a törvénytervezet benyújtására olyan időszakban került sor, amikor folyamatosan ellenséges retorikát alkalmaztak a kormányzó koalíció bizonyos képviselői, akik finanszírozási forrásaikra hivatkozva nyilvánosan „külföldi ügynököknek” minősítettek néhány nem kormányzati szervezetet, és megkérdőjelezték azok legitimitását. Hasonló aggályok fogalmazódtak meg az Európa Tanács Nemzetközi Nem Kormányzati Szervezetek Konferenciájának elnöke és a nem kormányzati szervezetekről szóló törvénnyel foglalkozó szakértői tanács elnöke 2017. március 7-i nyilatkozatában, a nem kormányzati szervezetekről szóló törvénnyel foglalkozó szakértői tanács 2017. április 24-i véleményében, valamint emberijog-védők helyzetével és a vélemény- és szólásszabadsághoz való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó ENSZ-különmegbízottak 2017. május 15-i nyilatkozatában.

- (36) Az Országgyűlés 2017. június 13-án több módosítással elfogadta a törvénytervezetet. A Velencei Bizottság a 2017. június 20-i véleményében elismerte, hogy e módosítások egy része jelentős javulást eredményezett, ám más aggályok továbbra is fennállnak, és a módosítások ellenére is féltő, hogy a törvény aránytalan és szükségtelen beavatkozást jelent az egyesülési szabadságba, a szólásszabadságba, a magánélet tiszteletben tartásához

való jogba és a megkülönböztetés tilalmába. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben kiemelte, hogy nem áll fenn elégséges indok a követelmények előírására, és úgy tűnik, hogy ezek előírása egyes nem kormányzati szervezetek, köztük az emberi jogok magyarországi védelmével foglalkozó nem kormányzati szervezetek diszkreditálására irányuló kísérlet részét képezik.

- (37) A Bizottság 2017. december 7-én úgy határozott, hogy bírósági eljárást indít Magyarország ellen, amiért az nem teljesítette a Szerződésnek a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezései szerinti kötelezettségeit, mivel a nem kormányzati szervezetekről szóló törvény rendelkezései közvetve diszkriminálják és aránytalanul korlátozzák a civil társadalmi szervezeteknek juttatott külföldi adományokat. A Bizottság továbbá arra a következtetésre jutott, hogy Magyarország a Szerződésnek a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel összefüggésben megsértette az egyesülési szabadsághoz, valamint a magánélet és a személyes adatok védelméhez való, az Alapjogi Chartában rögzített jogot.
- (38) A magyar kormány 2018 februárjában bemutatott három törvényjavaslatot (T/19776, T/19775, T/19774), amelyek együttesen „Stop Soros” csomagként is ismertek. Az Európa Tanács Nemzetközi Nem Kormányzati Szervezetek Konferenciájának elnöke és a nem kormányzati szervezetekről szóló törvénnyel foglalkozó szakértői tanács elnöke 2018. február 14-én nyilatkozatot tettek, amelyben kiemelték, hogy a csomag nem felel meg az egyesülési szabadságnak, különösen a migránsokkal foglalkozó nem kormányzati szervezetekkel összefüggésben. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2018. február 15-én hasonló aggályokat fogalmazott meg. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a jogszabálycsomag „a nemzet túlélésére” és a polgárok és a kultúra védelmére utalva, illetve egy állítólagos nemzetközi összeesküvéssel kapcsolva össze a nem kormányzati szervezetek munkáját megbélyegezné a nem kormányzati szervezeteket, és akadályozná azokat az emberi jogok és különösen a menekültek, menedékkérők és migránsok jogainak védelmére terén kifejtett fontos tevékenységeikben. Aggasztónak tartotta továbbá, hogy a nem kormányzati szervezeteknek szánt külföldi finanszírozásra vonatkozó korlátozások bevezetése az ilyen szervezetekre való törvényellenes nyomásgyakorlásra és a tevékenységeikbe való indokolatlan beavatkozásra is felhasználható lenne.

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog

- (39) A nők ellen a jogszabályokban és a gyakorlatban alkalmazott diszkrimináció problémájával foglalkozó ENSZ-munkacsoport 2016. május 17. és 27. között látogatást tett Magyarországon. A munkacsoport a jelentésében kiemelte, hogy a konzervatív családformát, amelynek védelmét a nemzet fennmaradása érdekében kifejtett létfontosságú hatása miatt garantálták, nem szabad ellentétbe állítani a nők politikai, gazdasági és szociális jogaival, valamint társadalmi szerepvállalásának növelésével. A munkacsoport rámutatott arra is, hogy a nők egyenlőséghez való joga nem vizsgálható

pusztán a gyermekek, az idősek és a fogyatékossgal élők melletti újabb kiszolgáltatott csoport védelme fényében, hiszen a nők valamennyi ilyen csoport szerves részét képezik.

- (40) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy Magyarországon továbbra is fennállnak patriarchális sztereotípiákon alapuló attitűdök a nők társadalmi szerepét illetően, valamint aggodalommal állapította meg, hogy politikai szereplők diszkriminatív megjegyzéseket tettek a nőkkel szemben. Megjegyezte továbbá, hogy a magyar büntető törvénykönyv nem nyújt teljes védelmet a családon belüli erőszak női áldozatai számára.
- (41) A Bizottság 2017. április 27-én indokolással ellátott véleményét adott ki, amelyben felszólította Magyarországot a 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹ helyes végrehajtására, mivel a magyar jog az irányelv által lehetővé tett kivételnél sokkal szélesebb körű kivételt biztosít a nemi alapon történő megkülönböztetés tilalma alól. A Bizottság ugyanezen a napon a 92/85/EGK tanácsi irányelvnek² való meg nem felelés miatt indokolással ellátott véleményét adott ki Magyarországnak, amely kimondja, hogy a munkáltatók kötelesek a várandós vagy szoptató munkavállalóknak megfelelő munkafeltételeket biztosítani azok egészségének és biztonságának védelme érdekében.
- (42) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a diszkrimináció alkotmányos tilalma nem említi explicit módon a szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló megkülönböztetést, és hogy a család fogalmának alkotmány általi korlátozó meghatározása megkülönböztetéshez vezethet, mivel nem terjed ki bizonyos típusú családmodellekre, köztük az azonos nemű párokra. Az Emberi Jogi Bizottság amiatt is aggodalmát fejezte ki, hogy erőszakos cselekmények, negatív sztereotípiák és előítéletek sújtják a leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű személyeket, különösen a foglalkoztatásban és az oktatásban. Megemlítette továbbá, hogy sok mentális, értelmi és pszichoszociális fogyatékossgal élő személyt kényszerítenek egészségügyi intézményekbe és kényszergyógykezelésre, valamint különítenek el, továbbá hogy a jelentések szerint zárt intézményekben erőszakos, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot alkalmaznak, és magas a ki nem vizsgált halálesetek száma.

A kisebbségekhez tartozó személyek, köztük a romák és a zsidók jogai

- (43) A magyarországi látogatását követően 2014. december 16-én közzétett jelentésében az Európa Tanács emberi jogi biztosa jelezte, hogy aggasztónak tartja a rasszizmussal és az intoleranciával kapcsolatos magyarországi helyzet romlását, amelyen belül a cigányellenesség az intolerancia legkirívóbb formája, amiről a romákkal szembeni különösen durva, akár erőszakos cselekmények, félkatonai szervezetek felvonulásai,

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról (HL L 204., 2006.7.26., 23. o.).

² A Tanács 92/85/EGK irányelve (1992. október 19.) a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (tizedik egyedi

valamint a romák lakta falvakban tartott őrjáratai is tanúskodnak. Kiemelte továbbá, hogy a magyar hatóságok által tett, az antiszemita beszédet elítélő nyilatkozatok ellenére visszatérő probléma az antiszemitizmus, amely gyűlöletbeszéd, valamint a zsidók és a zsidó tulajdon ellen elkövetett erőszakos cselekmények formájában nyilvánul meg. Ezen kívül megemlítette a migránsok, köztük a menedékkérők és a menekültek ellen irányuló idegengyűlölet, valamint az egyéb társadalmi csoportokkal, köztük az LMBTI személyekkel, a szegényekkel és a hajléktalanokkal szembeni intolerancia kiújulását. A rasszizmus és az idegengyűlölet elleni európai bizottság hasonló aggályokat fogalmazott meg a Magyarországról szóló, 2015. június 9-én közzétett jelentésében.

- (44) Az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményének tanácsadó bizottsága a 2016. február 25-én elfogadott, Magyarországról szóló negyedik véleményében megjegyezte, hogy a romák továbbra is rendszerszerű hátrányos megkülönböztetéssel és egyenlőtlenséggel szembesülnek az élet valamennyi területén, ideértve a lakhatást, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, illetve a társadalmi és politikai életben való részvételt is. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága a 2017. július 5-i állásfoglalásában azt ajánlotta a magyar hatóságoknak, hogy tegyenek folyamatos és hatékony erőfeszítéseket a romákat sújtó egyenlőtlenség és diszkrimináció megelőzése, felszámolása és szankcionálása érdekében, a romák képviselőivel szoros konzultációkat folytatva javítsák a romák életkörülményeit, illetve az egészségügyi ellátáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférést, hozzanak hatékony intézkedéseket a roma gyermekek folyamatos iskolai szegregációjához vezető gyakorlatok felszámolására, kettőzzék meg az erőfeszítéseket azon hiányosságok felszámolása érdekében, amelyekkel a roma gyermekek az oktatás terén szembesülnek, biztosítsák a roma gyermekek esélyegyenlőségét a minőségi oktatás valamennyi szintjéhez való hozzáférés terén, valamint továbbra is hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek révén megelőzhető, hogy a gyermekeket indokolatlanul speciális iskolákban vagy osztályokban helyezték el.
- (45) A *Horváth és Kiss kontra Magyarország* ügyben 2013. január 29-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy a vonatkozó magyar jogszabályok gyakorlati alkalmazása nem nyújt megfelelő biztosítékokat, és azt eredményezi, hogy a roma gyermekek túlreprezentáltak a speciális iskolákban a szellemi fogyatékoság módszeresen alkalmazott hibás diagnózisa miatt, ami az oktatáshoz való megkülönböztetéstől mentes jog megsértését jelenti. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van.
- (46) A Bizottság 2016. május 26-án felszólító levelet küldött a magyar hatóságoknak azon magyarországi jogszabályokról és közigazgatási gyakorlatokról, amelyek eredményeként a roma gyermekek aránytalanul felülreprezentáltak a szellemi fogyatékosággal élő gyermekek számára fenntartott speciális iskolákban, és jelentős mértékű oktatási szegregációnak vannak kitéve a többségi iskolákban.
- (47) A *Balázs kontra Magyarország* ügyben 2015. október 20-án hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a megkülönböztetés tilalma azzal, hogy nem vették figyelembe

irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) (HL L 348., 1992.11.28., 1. o.).

egy támadás romaellenes motivációját. Az *R.B. kontra Magyarország* ügyben 2016. április 12-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a magánélet tiszteletben tartásához való jog azzal, hogy nem vizsgálták ki megfelelően a faji motivációjú visszaélésekkel kapcsolatos vádakot. Mindkét ítélet végrehajtása folyamatban van.

- (48) Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala 2015. június 29. és július 1. között helyszíni értékelő látogatást tett Magyarországon, miután jelentések szerint Miskolc város önkormányzata kényszerkilakoltatásokat hajtott végre romákkal szemben. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2016. január 26-án levélben értesítette a magyar hatóságokat a miskolci romákkal szembeni bánásmóddal kapcsolatos aggályairól.
- (49) Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2017. július 5-i állásfoglalásában azt ajánlotta a magyar hatóságoknak, hogy javítsák tovább és állandósítsák a zsidó közösséggel folytatott párbeszédet, tekintsek legfőbb prioritásnak a nyilvános antiszemitizmus elleni fellépést, tegyenek folyamatos erőfeszítéseket az összes faji és etnikai indíttatású vagy antiszemita cselekedet, köztük a vandalizmus és a gyűlöletbeszéd megelőzése, azonosítása, kivizsgálása, bíróság elé vitele és szankcionálása céljából, valamint fontolják meg a jogszabályok oly módon történő módosítását, hogy a lehető legszélesebb körű jogi védelmet lehessen biztosítani a rasszista bűncselekményekkel szemben.
- (50) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a jelentések szerint a roma közösség továbbra is széles körű diszkriminációnak és kirekesztésnek, munkanélküliségnek, továbbá lakhatási és oktatási szegregációnak van kitéve. Különösen aggasztónak tartja, hogy a köznevelési törvény ellenére továbbra is elterjedt az iskolai szegregáció, különösen az egyházi és a magániskolákban, és továbbra is aránytalanul magas az enyhe fogyatékossgal élő gyermekek iskoláiban elhelyezett roma gyermekek száma. Aggodalmának adott hangot továbbá amiatt, hogy elterjedtek a kisebbségek, és különösen a romák, a muszlimok, a migránsok és a menekültek ellen irányuló gyűlölet-bűncselekmények és gyűlöletbeszéd a politikai közbeszédben, a médiában és az interneten, többek között a kormány által támogatott kampányok keretében is. Az Emberi Jogi Bizottság aggasztónak tartja továbbá az antiszemita sztereotípiák elterjedtségét. Aggasztónak tartja továbbá azokat az információkat is, amelyek szerint rendkívül alacsony a nyilvántartásba vett gyűlölet-bűncselekmények száma, mivel a rendőrség gyakran nem folytat vizsgálatot és nem emel vádat a gyűlölet-bűncselekményekre és gyűlöletbeszédre vonatkozó hiteles beszámolókkal összefüggésben. Az Emberi Jogi Bizottság aggasztónak tartotta azokat a jelentéseket is, amelyek szerint a gyakorlatban a rendőrség rendszeresen alkalmaz etnikai alapú profilalkotást a romák vonatkozásában.

A migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai

- (51) Az ENSZ menekültügyi főbiztosa 2015. július 3-án aggodalmának adott hangot a menedékjogról szóló törvény gyorsított eljárásban történő módosítása kapcsán. Az ENSZ

emberi jogi főbiztosa 2015. szeptember 17-én kifejezte azon véleményét, hogy a menekültekkel és migránsokkal szembeni bánásmód tekintetében Magyarország megsértette a nemzetközi jogot. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2015. november 27-én azt nyilatkozta, hogy a Magyarország által a menekültügyi kihívásra adott válasz nem felel meg az emberi jogoknak. Az ENSZ menekültügyi főbiztosa, az Európa Tanács és az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala 2015. december 21-én sürgették Magyarországot, hogy tartózkodjon olyan politikák és gyakorlatok alkalmazásától, amelyek intoleranciát, félelmet és idegengyűlöletet gerjesztenek a menekültekkel és migránsokkal szemben. Az ENSZ menekültügyi főbiztosa 2016. június 6-án aggodalmának adott hangot amiatt, hogy egyre több vádat fogalmaznak meg a magyarországi határőrizeti hatóságok által a menedékkérők és migránsok ellen elkövetett visszaélésekkel kapcsolatban, valamint aggasztónak tartotta az általánosabb értelemben véve korlátozó jellegű határőrizeti és jogalkotási intézkedéseket, ideértve a menekültügyi eljárásához való hozzáféréssel kapcsolatos intézkedéseket is.

(52) Az ENSZ önkényes fogva tartással foglalkozó munkacsoportja 2014. július 3-án jelezte, hogy jelentős javításokat és figyelmet igényel a menedékkérők és a rendezetlen jogállású migránsok helyzete annak biztosítása érdekében, hogy ne kerülhessen sor szabadságtól való önkényes megfosztásra. Hasonló aggályokat fogalmazott meg az Európa Tanács emberi jogi biztosa is a magyarországi látogatását követően 2014. december 16-án közzétett jelentésében a fogva tartást és különösen a kísérő nélküli kiskorúak fogva tartását illetően. A Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére Létrehozott Európai Bizottság 2015. október 21. és 27. között Magyarországra látogatott, és a jelentésében kiemelte, hogy jelentős számú külföldi állampolgár (köztük kísérő nélküli kiskorúak) jelezte, hogy fizikai bántalmazásnak voltak kitéve a bevándorlási vagy menekültügyi őrizeti létesítményekben dolgozó rendőrök és fegyveres őrök részéről. Az ENSZ menekültügyi főbiztosa 2017. március 7-én aggodalmának adott hangot a magyar Országgyűlés által megszavazott új törvénnyel kapcsolatban, amelynek értelmében valamennyi menedékkérőt, köztük a gyermekeket is kötelezően őrizetbe kell venni a menekültügyi eljárás teljes időtartamára. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2017. március 8-án a törvénymódosítással kapcsolatosan hasonló aggályokat megfogalmazó nyilatkozatot adott ki. A kínzás megelőzésével foglalkozó ENSZ-albizottság 2017. március 31-én sürgette Magyarországot, hogy azonnal hagyjon fel az őrizet túlzott mértékű alkalmazásával.

(53) Az Európa Tanács főtitkárának migrációs és menekültügyi különleges képviselője 2017. június 12. és 16. között látogatást tett Szerbiában és két magyarországi tranzitónában. A különleges képviselő több ajánlást is megfogalmazott a jelentésében, többek között felkérte a magyar hatóságokat – akár a vonatkozó jogi keret felülvizsgálata vagy a vonatkozó gyakorlatok megváltoztatása révén – annak biztosítására, hogy a magyar határra érkező vagy Magyarország területén tartózkodó külföldi állampolgárokat semmi se tántorítsa el a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásától. Július 5. és 7. között az Európa Tanács Lanzarote-i Bizottságának (az Európa Tanács gyermekek szexuális kizsákmányolással és szexuális visszaéléssel szembeni védelméről szóló

egyezménye részes feleinek bizottsága) delegációja is meglátogatott két tranzitónát, majd ezt követően ajánlásokat fogalmazott meg, többek között kérte, hogy valamennyi 18 év alatti életkorú személyt gyermekként kezeljenek, az életkoron alapuló megkülönböztetéstől mentesen, hogy biztosítsák a magyar joghatóság alá tartozó valamennyi gyermek szexuális kizsákmányolással és visszaélésekkel szembeni védelmét, valamint hogy ezeket a személyeket módszeresen rendes gyermekvédelmi intézményekben helyezték el annak elkerülése érdekében, hogy a tranzitónákban felnőttek vagy serdülők esetleg szexuális kizsákmányolást vagy szexuális visszaélést követhessenek el velük szemben.

- (54) Az *Ilias és Ahmed kontra Magyarország* ügyben 2017. március 14-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a kérelmezők szabadsághoz és biztonsághoz való joga. Az EJEB azt is megállapította, hogy megsértették az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmát azzal, hogy a kérelmezőket visszatoloncolták Szerbiába, továbbá sérült a hatékony jogorvoslathoz való jog a röszkei tranzitóna fogvatartási körülményei kapcsán. Az ügy jelenleg az EJEB nagytanácsa előtt folyamatban van.
- (55) A Bizottság 2017. december 7-én úgy határozott, hogy folytatja a Magyarország ellen a menekültügyi jogszabályok miatt indított kötelezettségszegési eljárást azzal, hogy indokolással ellátott véleményt küld. A Bizottság úgy véli, hogy a magyar szabályozás nem felel meg az uniós jognak, különösen a 2013/32/EU¹, a 2008/115/EK² és a 2013/33/EU³ európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és az Alapjogi Charta több rendelkezésének.
- (56) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a 2017 márciusában elfogadott magyar törvény, amely a 14 éves kor alattiaként azonosított gyermekek kivételével lehetővé teszi a menedékkérők tranzitónákban való automatikus elhelyezését a menekültügyi eljárás időtartamára, a lehetővé tett elzárás időtartamának hossza és meghatározatlan volta, az egyes érintett személyek egyedi körülményeinek haladéktalan vizsgálatát előíró jogszabályi rendelkezés hiánya, valamint a tranzitónákban való elhelyezés elleni érdemi fellebbezést lehetővé tevő eljárási biztosítékok hiánya miatt nem felel meg a jogi normáknak. Az Emberi Jogi Bizottság különösen aggasztónak találta, hogy a jelentések szerint intenzíven alkalmazzák a Magyarországon belüli befogadó központokban való automatikus menekültügyi őrizetet, valamint aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a személyes szabadság korlátozását a jogellenes belépéstől való általános elrettentésre használják, és nem a kockázat személyre szabott meghatározására adott válaszként. Az Emberi Jogi Bizottság ezen kívül aggasztónak találta azt is, hogy állítólag igen mostoha körülmények uralkodnak bizonyos

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 2013/32/EU irányelve a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról (HL L 180., 2013.6.29., 60. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 2008/115/EK irányelve a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (HL L 348., 2008.12.24., 98. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 2013/33/EU irányelve a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 180., 2013.6.29., 96. o.).

befogadó központokban. Aggodalommal értesült a visszatoloncolási jogszabályról, amelyet 2016 júniusában vezettek be, és amely lehetővé teszi, hogy a rendőrség gyorsított eljárásban toloncolja ki azokat, akik jogellenesen lépték át a határt és akiket a határtól legfeljebb 8 kilométerre tartottak őrizetben magyar területen (ezt később Magyarország teljes területére kiterjesztették), valamint a 191/2015. kormányrendeletéről, amely „biztonságos harmadik országnak” minősíti Szerbiát, lehetővé téve a visszatoloncolásokat a szerb-magyar határon. Az Emberi Jogi Bizottság aggodalommal állapítja meg, hogy a jelentések szerint a visszatoloncolásokat megkülönböztetés nélkül alkalmazzák, és hogy az ilyen intézkedés alá vetett egyéneknek csak igen korlátozott lehetőségük van menedékjog iránti kérelem benyújtására vagy fellebbezésre. Aggodalommal értesült azokról a jelentésekről is, amelyek szerint kollektív és erőszakos kitoloncolásokra is sor kerül, állítólag súlyos bántalmazások, rendőrök támadásai és gumilövedékekkel való lövések mellett, amik súlyos sérüléseket okoznak, és legalább egy alkalommal egy menedékkérő halálához vezettek. Aggodalmának adott hangot továbbá amiatt is, hogy a jelentések szerint a menedékkérő gyermekek és kísérő nélküli kiskorúak életkorának a tranzitónákban történő megállapítása nem megfelelő, jelentős mértékben támaszkodik egy szakértő általi vizuális vizsgálatra, és pontatlan, továbbá hogy a jelentések szerint az ilyen menedékkérők nem rendelkeznek megfelelő hozzáféréssel az oktatáshoz, a szociális és pszichológiai szolgáltatásokhoz, valamint a jogi segítségnyújtáshoz.

A szociális jogok

(57) A magyarországi látogatását követően 2014. december 16-án közzétett jelentésében az Európa Tanács emberi jogi biztosa jelezte, hogy aggasztónak tartja az utcai hajléktalanság és kunyhó- és bódéépítés megakadályozása céljából hozott intézkedéseket, amelyeket széles körben jellemeztek úgy, hogy a gyakorlatban bűncselekménnyé nyilvánítják a hajléktalanságot. Az emberi jogi biztos sürgette a magyar hatóságokat, hogy vizsgálják ki azokat az ügyeket, amelyek alternatív megoldások nélküli kényszerkilakoltatásokról, és a család nehéz szociális-gazdasági helyzetére hivatkozva a gyermekek családjuktól való elszakításáról szólnak. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki az Alaptörvény negyedik módosításán alapuló állami és helyi jogszabályokkal kapcsolatban, amelyek sok közterületen tiltják, hogy a hajléktalanok az utcán maradjanak, és valójában büntetik a hajléktalanságot.

(58) A Szociális Jogok Európai Bizottságának 2017. évi következtetései kijelentették, hogy Magyarország megsérti az Európai Szociális Chartát azzal, hogy az önfoglalkoztatókat és a háztartási alkalmazottakat, valamint a munkavállalók egyéb kategóriáit nem védik a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó jogszabályok, hogy a gyermekágyi halálozás ellen hozott intézkedések nem elégségesek, hogy az öregségi nyugdíj minimális összege nem megfelelő, hogy az álláskeresési járadék minimális összege nem megfelelő és a maximális folyósítási időtartama túl rövid, valamint hogy a rehabilitációs és rokkantsági ellátások minimális összege bizonyos esetekben nem megfelelő. A Szociális Jogok Európai Bizottsága azt is megállapította, hogy Magyarország megsérti az Európai Szociális Chartát azzal, hogy az egyedül élő,

jövedelemmel nem rendelkező személyeknek, köztük időseknek járó szociális ellátás szintje nem megfelelő, hogy nem garantált a szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés az Európai Szociális Chartában részes államok jogszerűen tartózkodó állampolgárai számára, valamint hogy nem állapítható meg, hogy létezne megfelelő lakásellátás a kiszolgáltatott helyzetben lévő családok számára.

(59) A Tanács a Magyarország nemzeti reformprogramjáról szóló 2017. július 11-i ajánlásában, valamint a Magyarország 2017. évi konvergenciaprogramjáról szóló véleményében jelezte, hogy a szociális ellátások és az álláskeresési járadékok megfelelősége, valamint a támogatottak köre korlátozott, hogy az álláskeresési járadékok folyósításának három hónapos időtartama továbbra is a legrövidebb az Unióban, és elmarad az elhelyezkedéshez szükséges átlagos időtartamtól, valamint hogy a szociális segélyek 2015. évi reformja nyomán egyszerűsödött a szociális ellátórendszer, ugyanakkor az átalakított rendszer nem garantál egységes és a minimális elvárásoknak megfelelő életszínvonalat a rászorulóknak számára.

(60) A Tanács az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően 2018. [...] -án/-én meghallgatta Magyarországot.

(61) Ezen okokból az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően meg kell állapítani, hogy fennáll az egyértelmű veszélye annak, hogy Magyarország súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében hivatkozott értékeket.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Egyértelműen fennáll a veszélye annak, hogy Magyarország súlyosan megsérti az Unió alapját képező értékeket.

2. cikk

A Tanács azt ajánlja, hogy Magyarország az e határozatról szóló értesítést követő három hónapon belül hozza meg a következő intézkedéseket: [...]

3. cikk

Ez a határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő [...] napon lép hatályba.

4. cikk

Ennek a határozatnak Magyarország a címzettje.

Kelt Brüsszelben, ...-án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

INDOKOLÁS

Az Európai Parlament az alapítása óta most először határozott úgy, hogy jelentés keretében vizsgálja meg az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárás megindításának szükségességét. Az előadó ezért megragadja az alkalmat, hogy vázolja azokat a lépéseket, amelyek révén arra a következtetésre jutott, hogy valóban egyértelműen fennáll a veszélye annak, hogy Magyarország súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében említett értékeket. Az előadó azt reméli, hogy ily módon segítséget tud nyújtani a jövőbeni kollégáinak, akik hasonló feladattal szembesülhetnek.

Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.

Amennyiben valóban közös értékeinkről van szó, tartozunk magunknak annyival, hogy megvédjük ezeket minden olyan esetben, amikor veszélynek vannak kitéve. Az EU az EUSZ 7. cikke szerinti eljárás alkalmazásával tudja megvédeni a közös értékeinket. E cikk hatálya az uniós jogra vonatkozik, ám kiterjed azokra a területekre is, ahol a tagállamok önállóan járnak el.

Az előadó számára iránymutatásként szolgált az Európai Bizottság (COM(2003)606) számú, az Unió alapértékeinek tiszteletben tartásáról és előmozdításáról szóló közleménye. Ebben a következőket mondja ki:

„A 7. cikk hatálya nem korlátozódik az uniós jog hatálya alá eső területekre. Ez azt jelenti, hogy az Unió nem csak akkor léphet fel, ha a közös értékek megsértése e korlátozott hatókörön belül történt, hanem abban az esetben is, ha a közös értékek megsértésére olyan területen kerül sor, amelyen a tagállamok önálló hatáskörrel járnak el.” Majd így folytatja: *„A 7. cikk tehát olyan intézkedési jogosultságot ad az Unió számára, amely erősen eltér attól a hatáskörétől, hogy biztosítsa az alapvető jogoknak az uniós jog tagállamok általi alkalmazása során történő tiszteletben tartását.”*

Az előadó azt reméli, hogy ez egyértelművé teszi a jelentés tárgykörét, amely valóban kitér olyan aggodalmakra is, amelyek az uniós másodlagos joghoz sem közvetlenül sem közvetve nem kapcsolódó magyar jogszabályokkal és gyakorlatokkal kapcsolatosak.

A jelentés olyan ügyekre is utal, amelyekkel a Bizottság kötelezettségszegési eljárások keretében foglalkozott. E kötelezettségszegési ügyek némelyike már lezárult, ám mégis részét képezik a jelentésnek, mivel hatást gyakoroltak az országban kialakult légkörre. Egyes jogszabályok betűjét később hozzáigazították ugyan az európai értékekhez, ám a károk már bekövetkeztek. A 7. cikk szerinti elemzésnek kétségtelenül ki kell terjednie arra, hogy a társadalmon belül milyen elbátortalanító hatást gyakorolnak a szabadságokra a végrehajtott, majd később visszavont, illetve az előterjesztett, de még végre nem hajtott intézkedések.

A Parlament 2011-ben tette közzé első állásfoglalását az alapvető jogok magyarországi helyzetéről (az új médiatörvény kapcsán); 2013-ban a Parlament megszavazta „Az alapvető jogok helyzetéről: magyarországi normák és gyakorlatok” című igen alapos jelentést, majd nyomon követte a helyzet alakulását. Továbbra is azt kértük a Tanácstól és a Bizottságtól, hogy tegyenek lépéseket, ám nem jártunk sikerrel. A Bizottság csak 2014-ben ismertette a jogállamiság EU-n belüli védelmére szolgáló keretet. Az lett volna logikus, ha ezen új mechanizmus alapján kezdődik párbeszéd Magyarországgal a jogállamiságról. Mivel ez nem történt meg, a Parlament 2017 májusában utasította az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságát, hogy készítse el ezt a jelentést.

A fenti szempontok alapos mérlegelése – másokat is igyekeztünk bevonni az eljárásba – időigényes feladat. A szavazás siettetése nem válna az eljárás javára.

Az eljárás részeként meghallgatásokat kell szervezni annak érdekében, hogy az európai polgárok megérthessék a kialakult helyzetet, mélyreható találkozókat kell szervezni az árnyékelőadókkal, és ezekre nemzetközi és európai szervezetek részéről szakértőket kell hívni, konzultálni kell a különféle érintett felekkel, látogatásokat kell tenni a vizsgálat országban, és be kell vonni a Parlament más bizottságait is, hogy ki tudják fejteni véleményüket a szakterületükhöz tartozó témákban.

Az előadó, miután a Parlament plenáris ülésétől megkapta a megbízást, mélyreható elemzést végzett, és ezt a jól kidolgozott megközelítést követte. Párbeszédet folytattunk a Bizottság képviselőivel, az Alapjogi Ügynökséggel, az Európa Tanács emberi jogi biztosával, a Velencei Bizottsággal, az Európa Tanács főtitkárának migrációs és menekültügyi különleges képviselőjével, a Lanzarote-i Bizottsággal, a magyar kormány képviselőivel, valamint egy sor brüsszeli, strasbourgi és budapesti nem kormányzati szervezettel és tudományos szakemberrel. Az előadó az átláthatóság jegyében mellékelte jelentéséhez azoknak a szervezeteknek a listáját, amelyekkel kutatásai során kapcsolatba lépett. Mivel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság nem küldött hivatalos küldöttséget Magyarországra, az előadó saját maga tett látogatást az országban. A jövőbeni eljárások esetében rendkívül fontos lenne parlamenti küldöttséget indítani az érintett tagállamba. Igen nehéz meggyőzni a vizsgált tagállam hatóságait és állampolgárait arról, hogy a Parlament szerint fennáll a Szerződésekben foglalt európai értékek súlyos megsértésének egyértelmű veszélye, ha még annyi erőfeszítést sem teszünk, hogy hivatalos látogatást szervezzünk.

A többi parlamenti szakbizottság által készített vélemények lehetővé teszik, hogy szélesebb körben megismerjük az európai parlamenti képviselők álláspontját, mutatják a közös felelősségvállalást, valamint garantálják a szélesebb részvételre építő eljárást. Az előadó ezért őszinte köszönetet mond a végleges jelentéshez hozzájáruló szakbizottságoknak.

Minden megfogalmazott észrevétel harmadik felek, gyakran az Európa Tanács, az ENSZ vagy az EBESZ véleményén alapszik, olykor pedig nemzeti vagy nemzetközi bíróságok ítéletein. Annak ellenére, hogy az előadó hálásan támaszkodik ezekre az intézményekre, mindez azt is mutatja, hogy az EU nem foglalkozik a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok tagállamokbeli helyzetének kutatásával és elemzésével, illetve ezek eredményeinek

közzétételével. Az előadó ezért megismétli a Parlament Tanácshoz intézett felhívását, hogy sürgősen hozzon létre a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmust, és alkalmazza azt.

Az intézményi struktúrák azonban nem lehetnek sikeresek, ha hiányzik a politikai akarat. Az Európai Unió a közös értékekre és a szolidaritásra épül. Az európai történelem teli volt erőszakkal, az egyének jogait gyakran tiporták sárba úgymond „magasabb cél” érdekében. A második világháború 73 éve ért véget, a berlini falat pedig 29 éve bontották le. Mindkét emlék élénken él a kollektív emlékezetünkben.

Éppen a múltunkkal való szembenézés ihlette az EUSZ preambulumát: ösztönzést merítünk *„Európa kulturális, vallási és humanista örökségéből, amelyből az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogai, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, valamint a jogállamiság egyetemes értékei kibontakoztak, emlékeztetve az európai kontinens megosztottsága megszüntetésének történelmi fontosságára és annak szükségességére, hogy a jövő Európájának kialakításához szilárd alapokat teremtsenek, megerősítve elkötelezettségüket a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elvei mellett”.*

A felelős vezetők szem előtt tartják ezt az örökséget, és ennek megfelelően járnak el. A közeli barátok pedig nem rettennek vissza attól, hogy elmondják egymásnak a kellemetlen igazságot.

A fentiekben vázolt eljárás alapján az előadó úgy véli, fel kell kérni a Tanácsot, hogy tegyen megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy helyreállítsa a befogadó demokráciát, a jogállamiságot és az alapvető jogok tiszteletben tartását Magyarországon.

**MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK ÉS SZEMÉLYEK FELSOROLÁSA,
AMELYEKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT**

A következő felsorolás tisztán önkéntes alapon, az előadó kizárólagos felelősségi körében készült. Az előadó az alábbi szervezetektől vagy személyektől kapott észrevételeket a jelentéstervezet elkészítése során:

Szervezet és/vagy személy
Amnesty International
ANKH
atlatszo.hu
A Város Mindenkié
Alapjogokért Központ
Közép-európai Egyetem
Európai Szövetség a Szabadságjogokért
Európa Tanács, az emberi jogi biztos hivatala
Európa Tanács, főtitkár
Európa Tanács, a főtitkár migrációs és menekültügyi különleges képviselője
Európa Tanács, Velencei Bizottság
Európa Tanács, Lanzarote-i Bizottság
ELTE, Állam- és Jogtudományi Kar
Európai Bizottság
Európai Egyetemi Intézet, a transznacionális kormányzással foglalkozó tagozat
Nemzetközi Emberi Jogi Föderáció (FIDH)
Freedom House
Alapjogi Ügynökség
Háttér Társaság
Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képvisellete, rendkívüli és meghatalmazott nagykövet
Magyar Külgazdasági és Külügyminisztérium
Magyar Miniszterelnökség, parlamenti államtitkár
A röszkei tranzitóna magyar kormánytisztviselői
Társaság a Szabadságjogokért
Magyar Helsinki Bizottság
Idetartozunk Egyesület
K-Monitor
Menedék
Mérték Médiaelemző Műhely
Middlesex University
MigSzol Migráns Szolidaritás Csoport
Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÚOSZ)
Népszabadság
Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF)
Open Society European Policy Institute
Political Capital

Princeton University
Riporterek Határok Nélkül
Open Society Institute, Roma Kezdeményezések Hivatala
Roma Fényhozók Program
Roma Mediátor Hálózat
Roma Sajtóközpont
RTL csoport
Transparency International
Transvanilla Transznemű Egyesület
Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR)
Pécsi Tudományegyetem
444.hu